

Eftersom säljaren inte förmått avhjälpa ett köprättsligt fel på ett varaktigt sätt hade köparen rätt att häva köpet av en bil. Även fråga om beräkning av nyttoavdrag och köparens rätt till ränta.

Beslut 2017-06-14; 2017-00552

GS köpte en fabriksny Nissan Qashqai med 1,2 liters bensinmotor för 246 600 kr i mars 2016. I november fick han ett brev från tillverkaren om ett problem med risk för isbildning i intercoolerns slang. Isbildningen kunde göra att bilen stannade under drift eller inte gick att starta. Tillverkaren meddelade samtidigt att problemet hade lösts. Några veckor senare fick han ett slags skydd som skulle monteras på bilen. Till hans förvåning skulle delarna monteras på utsidan, framför kylaren. Tillverkaren rekommenderade att skydden skulle användas när yttertemperaturen gick under fem grader och att de skulle tas av om bilen skulle automatvättas. GS meddelade säljaren att han hävde köpet, vilket företaget inte godtog.

Säljaren ansåg att det inte fanns någon grund för GS:s begäran om hävning. Varken säljaren eller tillverkaren krävde att GS skulle använda skydden. Det var fråga om en rekommendation; en kundnöjdhetsåtgärd.

Allmänna reklamationsnämnden, i utökad sammansättning, gjorde följande bedömning.

En vara är enligt konsumentköplagen felaktig i lagens mening bland annat om den inte stämmer överens med vad som följer av avtalet eller den i något annat avseende avviker från vad köparen haft rätt att förutsätta (se 16 §). Säljaren ansvarar för fel som förelåg vid leveransen, även om felet visar sig först därefter (se 20 §). Det är GS som ska bevisa att bilen haft ett köprättsligt fel vid leveransen.

Tillverkaren har informerat både GS och säljaren om att det finns en risk för isbildning som kan göra att "... motorn förlorar sin kraft vilket i sin tur kan leda till att motorn stannar och kan inte startas på nytt." Parterna är överens om att denna egenskap inte har uppmärksamats vid köpet. GS har haft rätt att förutsätta att det inte ska finnas risk för isbildning i motorn med sådana konsekvenser som tillverkaren nämner. Det omdiskuterade problemet är således ett köprättsligt fel. Det förelåg vid leveransen, vilket medför att säljaren ansvarar för felet.

Även om köparen kräver hävning som påföljd vid fel i varan, har säljaren rätt att på egen bekostnad avhjälpa felet, om denne utan uppskov erbjuder sig att göra detta och åtgärden kan ske inom skäligen tid och utan kostnad eller väsentlig olägenhet för köparen (se 27 § konsumentköplagen). Ett avhjälpande ska vara varaktigt och fackmässigt.

Säljaren anser sig ha avhjälpt felet genom tillverkarens "kundnöjdhetsåtgärd". Nämnden delar inte denna bedömning. Visserligen har skydden levererats utan dröjsmål, men den anvisade åtgärden medför väsentlig olägenhet för GS genom allt som följer av att skydden under bilens hela livslängd ska monteras och demonteras med hänsyn till dels väderleksförhållanden, dels tvättning av bilen i automatvätt. Någon skyldighet för GS att själv genom eget arbete medverka till avhjälpanDET av felet finns inte heller. Han har rätt att få avhjälpanDEåtgärden utförd av säljaren utan kostnad eller olägenhet för honom. Därtill kommer att skydden medför att bilens yttertemperaturmätare inte fungerar. Genom montering av skydden uppstår alltså ett

nytt fel på bilen. Någon lösning på det problemet har säljaren inte erbjudit. Det som nu redovisats innebär att säljaren inte varaktigt och fackmässigt avhjälpt felet. Att säljaren förklarat att lämnade garantier gäller oförändrat, oberoende av om skydden monteras eller inte, saknar betydelse.

Om säljaren inte avhjälper ett fel och felet är av väsentlig betydelse för köparen har denne rätt att häva köpet. Nämnden anser inte att förändringen av bilens utseende eller påpekandet att temperaturmätaren påverkas av företagets avhjälpningsförsök var för sig eller sammantaget är fel av väsentlig betydelse. Däremot medför felet i övrigt sådana olägenheter att det måste anses vara av väsentlig betydelse för GS. Han har därmed enligt 22, 28 och 29 §§ konsumentköplagen rätt att häva köpet.

Vid hävning ska vardera parten lämna tillbaka vad denne tagit emot. Köparen är skyldig att lämna tillbaka varan i väsentligen oförändrat skick samt betala skälig ersättning för den nytta han kan ha haft. Säljaren ska betala ränta från den dag han tog emot köpesumman (se 43 och 44 §§ konsumentköplagen; jfr 2 och 5 §§ räntelagen).

I olika sammanhang ersätts användning av egen bil med för närvarande 18 kr 50 öre per mil enligt statlig norm. Så är exempelvis enligt praxis fallet då köparen transporterar en felaktig vara till säljaren för att denne ska få möjlighet att på egen bekostnad avhjälpa ett köprättsligt fel. Nämnden anser att denna norm kan tas till utgångspunkt vid värdering av skälig nytta vid hävning av köp av bil, men att det ska beaktas att normen även innefattar ersättning för drivmedel. Bedömningen ska vidare utgå från den faktiska nytta som köparen haft av bilen, inte den möjliga nyttan. Det är alltså normalt inte den tid som köparen innehaft bilen som är av betydelse utan i stället i vilken omfattning som bilen använts. Har felet medfört osäkerhet, upprepade verkstadsbesök eller liknande olägenheter ska även detta beaktas (jfr förarbetena till 44 § konsumentköplagen i prop. 1989/90:89 s. 159 f). Viss betydelse måste också tillmätas om bilen är ny eller begagnad och om bilen är en bil av standardkaraktär eller en bil som avviker från sådan karaktär.

GS har trots det hävningsgrundande felet kunnat använda bilen. Med hänsyn till detta och till övriga omständigheter som bör beaktas vid bedömning av skälig ersättning för nytta anser nämnden att den i detta fall kan bestämmas till 12 kr per körd mil.

GS har begärt att nyttoavdrag inte ska ske för tiden efter den dag han meddelade företaget att han ville häva köpet. Då köparen ska ersätta den faktiska nytta han haft av varan trots felet, ska GS' begäran i denna del avslås. Ersättningen ska beräknas efter den faktiska körsträckan när bilen lämnas tillbaka.

Bilen ska lämnas tillbaka i väsentligen oförändrat skick. Efter avdraget för nytta ska GS få tillbaka vad han betalat för bilen. Han har rätt till ränta på köpesumman (246 600 kr) från dagen för betalningen. Ränta beräknas enligt en räntefot som motsvarar den vid varje tid gällande referensräntan med ett tillägg av två procentenheter (se 2 och 5 §§ räntelagen).